

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Tomáše Blažka v právní věci žalobce: **JUDr. I. L.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**, se sídlem Škroupova 18, Plzeň, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 10. 2021, č. j. PK-DSH/9173/21, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 4. 2022, č. j. 16 A 1/2022-52,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 4. 2022, č. j. 16 A 1/2022-52, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a obsah kasační stížnosti žalovaného

[1] Žalovaný v záhlaví specifikovaným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Blovice (dále jen „městský úřad“) ze dne 21. 7. 2021, č. j. MUBlov 11721/21/OV/Šab. Městský úřad uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 2. zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), v souvislosti s porušením § 18 odst. 3 téhož zákona. Uvedeného přestupku se měl žalobce dopustit tím, že dne 16. 5. 2021 v 19:30 hod. coby řidič vozidla na pozemní komunikaci, silnici č. I/20 mezi obcemi Chocenická Lhota a Vlčtejn ve směru jízdy na Plzeň, v blízkosti odbočky na obec Chlum, překročil nejvyšší dovolenou rychlost o 55 km/h (v úseku, kde je nejvyšší dovolená rychlost 90 km/h, mu byla naměřena, po odečtu odchylky měřicího zařízení, rychlost 145 km/h). Za spáchání daného přestupku městský úřad uložil žalobci pokutu ve výši 5000 Kč, zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 6 měsíců a povinnost nahradit náklady spojené s projednáváním přestupku ve výši 1000 Kč.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), který jí vyhověl a v záhlaví specifikovaným rozsudkem zrušil rozhodnutí žalovaného i městského úřadu. Podle krajského soudu bylo měření provedeno v zatáčce, byť mírné, a tak nebyla splněna podmínka uvedená v certifikátu o schválení typu měřidla, silničního rychloměru typu LaserCam 4, podle níž by měřící úhel měl činit 0°. Soud v této souvislosti vytkl správním orgánům, že do správního spisu není zařazen uživatelský manuál k předmětnému měřidlu, a tak není možné zjistit, jaký je správný postup při měření rychlosti. Tedy zda obстоjí závěr správních orgánů, podle něž měření bylo prováděno řádně a dle uživatelského manuálu. Žalovaný neměl oporu ani pro své závěry týkající se tvrzení žalobce, že vozidlu, které předjížděl, nemohla být změřena rychlost, neboť jelo za ním v zákrytu. Krajský soud dále shledal důvodnými námitky, kterými se žalobce dovolával toho, že jednal v krajní nouzi, neboť jím předjížděné vozidlo začalo při předjíždění zrychlovat. Žalobce proto na chvíli zrychlil, což bylo bezpečnější, než kdyby začal při předjíždění brzdit, aby se mohl zařadit zpět za jím předjížděné vozidlo.

[3] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž navrhl jeho zrušení z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatel předně namítl, že ze snímků měření je evidentní, že vozidlo řízené žalobcem bylo v přímém směru vůči měřicímu zařízení. Skutečnost, že měření bylo prováděno na rovném úseku silnice, potvrdil při ústním jednání i policista Smrčka. Rychlost vozidla žalobce byla změřena několikrát v rozmezí 6 sekund, a tak je logické, že záměrný kříž na snímcích z měření nemůže být umístěn na jedoucím vozidle stále na totožném místě. Navíc z judikatury správních soudů vyplývá, že výběr nesprávného měřicího stanoviště by měl za následek vypnutí rychloměru. Jestliže by tedy došlo k chybě při měření rychlosti, nemělo by to za následek nepřesný výsledek měření, ale ke změření rychlosti by vůbec nedošlo. Nebylo tak ani nutné zakládat do spisu uživatelský manuál k použitému měřicímu zařízení (zvláště v situaci, kdy to žalobce v průběhu řízení nenavrhoval). Pokud jde o rychlost předjížděného vozidla, ta byla dle výpovědi policisty Smrčky změřena až po jeho předjetí žalobcem. Po policistovi nelze rozumně požadovat, aby si pamatoval 1,5 měsíce od události, jaká rychlost bylo předjížděnému vozidlu naměřena. A pokud nepřekročilo stanovenou rychlost, nejspíše nebyl ani pořízen záznam z rychloměru. Dále je pravděpodobné, že řidič tohoto vozidla mohl snížit jeho rychlost, jelikož zaregistroval policejní hlídku, anebo v reakci na zpomalení vozidla řízeného žalobcem. Krajský soud také vytkl správním orgánům, že není zřejmé, jakým způsobem bylo měření prováděno (zda bylo měřicí zařízení umístěno ve vozidle nebo na stojanu atd.). Stěžovatel k tomu namítl, že tyto okolnosti jsou pro posouzení věci irelevantní. Žalobce ani v průběhu správního řízení nevznnesl námitky týkající se těchto otázek, proto se jimi správní orgány nezabývaly.

[5] K otázce, zda žalobce jednal v krajní nouzi, stěžovatel nejprve poukázal na skutečnost, že do oznámení přestupku žalobce uvedl: *předjížděl jsem před koncem přerušované čáry*. Pokud by žalobci v předjetí bránilo předjížděné vozidlo zvyšováním své rychlosti, pak by logickou reakcí bylo, že by tuto podstatnou okolnost žalobce uvedl již do oznámení přestupku. Nicméně i v případě, že předjížděné vozidlo začalo zrychlovat, neměl žalobce důvod dále zvýšit rychlost svého vozidla. Správně měl předjížděcí manévry přerušit, zpomalit a zařadit se zpět. Existence žalobcem tvrzeného nebezpečí, které mělo spočívat v ohrožení

pokračování

vozidel jedoucích za ním nebo v protisměrném jízdním pruhu, nebyla v průběhu správního řízení prokázána.

II. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Nejvyšší správní soud (dále také „NSS“) posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná.

[7] Jelikož v dané věci rozhodoval samosoudce, zkoumal Nejvyšší správní soud dále přijatelnost kasační stížnosti ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. Zabýval se tedy tím, zda kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti lze odkázat na usnesení NSS z 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve věci *Ostapenko* (jehož závěry se použijí i mimo oblast mezinárodní ochrany, viz usnesení NSS ze 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS). Dle této judikatury bude kasační stížnost přijatelnou, pokud: (i) se dotýká zatím judikaturou neřešených právních otázek; (ii) se týká právních otázek řešených rozdílně; (iii) je třeba judikaturního odklonu; či (iv) došlo k zásadnímu pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. NSS shledal, že v daném případě se krajský soud dopustil zásadního pochybení při výkladu hmotného práva – nesprávně vyložil otázku, z jakých důvodů lze zpochybnit výsledky měření provedeného silničním laserovým rychloměrem, a dále otázku, kdy jsou splněny podmínky jednání v krajní nouzi. Kasační stížnost je proto přijatelná.

[8] NSS přezkoumal kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, zároveň dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost je důvodná.

[10] Krajský soud předně vyhověl žalobním námitkám týkajícím se způsobu provedení měření rychlosti vozidla řízeného žalobcem. Podle krajského soudu bylo měření provedeno v zatáčce, a tak nebyla splněna podmínka uvedená v certifikátu o schválení typu měřidla, silničního rychloměru typu LaserCam 4, podle níž by měřicí úhel měl činit 0°.

[11] NSS k tomu uvádí, že dle snímků měření založených ve správním spise bylo měření rychlosti provedeno v místech, kde rovný úsek silnice přecházel do mírné začátky. Nic však nesvědčí tomu, že by se mělo jednat o vadu měření, kvůli níž by nebylo možné použít výstup z daného měření coby podklad pro rozhodnutí o přestupku.

[12] Jak správně uvedl stěžovatel v žalobou napadeném rozhodnutí, ze snímků měření je zřejmé, že záměrný kříž je vycentrován na střední část měřeného příjezdového vozidla, přičemž vozidlo je situováno v přímém směru k rychloměru. Tomu odpovídá i pozice kol vozidla. Měření tak bylo provedeno obdobně jako na ilustračním snímku měření rychlosti na příjezdu obsaženém na str. 8 certifikátu o schválení typu měřidla, který je rovněž založen ve správním spise.

[13] Určit, zda měřicí úhel činil *přesně* 0°, dle názoru NSS pouhým pohledem na snímky měření není možné. NSS to však nepovažuje za nutné. Platí totiž, že pokud certifikovaný

a ověřený silniční laserový rychloměr poskytl jednoznačný výsledek měření rychlosti namísto chybového hlášení, došlo k bezvadnému změření rychlosti vozidla (viz rozsudek NSS ze dne 16. 1. 2013, č. j. 3 As 82/2012-27). Za těchto okolností není bez dalšího důvodem k odmítnutí výsledku měření ani skutečnost, že při měření došlo k drobné odchylce od některé z podmínek stanovených v příslušném certifikátu Českého metrologického institutu (viz rozsudek NSS ze dne 15. 11. 2017, č. j. 2 As 191/2017-56).

[14] Nedůvodná je také výtká krajského soudu, že ve správním spise není založen návod k obsluze příslušného rychloměru. Dle judikatury NSS je pro prokázání přestupku spočívajícího v překročení nejvyšší dovolené rychlosti zpravidla dostatečné vycházet z oznámení o přestupku, záznamu o přestupku obsahujícího fotografii měřeného vozidla a údaje o provedeném měření a ověřovacího listu silničního rychloměru (viz např. rozsudek ze dne 14. 5. 2015, č. j. 7 As 83/2015-56). V nyní posuzované věci správní orgány shromáždily důkazy, z nichž bez důvodných pochybností vyplývá závěr, že žalobce překročil dovolenou rychlost (minimálně) o 55 km/h. Tato skutečnost vyplývá zejména z výstupu pořízeného měřícím zařízením LaserCam4, k němuž je přiložen též platný ověřovací list zařízení.

[15] Vzhledem k námitkám uplatněným žalobcem v průběhu správního řízení městský úřad dále předvolal k ústnímu jednání příslušníky dopravního inspektorátu Policie ČR, prap. S., který prováděl měření rychlosti, a prap. M., která měřič nastavovala. NSS souhlasí se stěžovatelem, že ani z jejich výpovědí nevyplynuly žádné skutečnosti, kterými by byl kvalifikovaně zpochybněn způsob měření provedeného v daném případě. Správní orgány proto nemusely založit do spisu návod k obsluze rychloměru (obdobně viz rozsudek NSS ze dne 22. 5. 2014, č. j. 2 As 39/2014-30).

[16] Na tomto závěru nemohou nic změnit ani spekulativní úvahy žalobce o nezpůsobilosti jmenovaných policistů k měření. Jak dovozuje judikatura NSS, obecně je třeba vycházet z předpokladu, že policistům jsou svěřovány úkoly odpovídající jejich kvalifikaci a pracovnímu zařazení a že jsou k nim adekvátně proškoleni. Měření laserovým rychloměrem přitom z povahy věci není činností extrémně složitou, kterou by běžný policista po přiměřeném proškolení obvykle nedokázal zvládnout. Nejsou-li tedy konkrétní důvody domnívat se opak, lze předpokládat, že měření prováděl policista, který věděl, co činí (viz např. rozsudek NSS ze dne 19. 6. 2015, č. j. 2 As 202/2014-50). V podrobnostech NSS odkazuje na shrnutí výpovědí policistů a na jejich hodnocení provedené stěžovatelem na str. 13-15 žalobou napadaného rozhodnutí, s nímž se ztotožňuje.

[17] NSS přisvědčuje stěžovateli také v tom, že žalobce ve správním řízení nevznnesl žádné námitky týkající se otázky, zda bylo měřící zařízení umístěno ve vozidle nebo na stojanu. Správní orgány se proto těmito otázkami nemusely zabývat. Z napadeného rozsudku zároveň není NSS zřejmé, v čem krajský soud spatřuje význam těchto okolností pro posouzení dané věci.

[18] Krajský soud dále shledal důvodnými námitky, kterými se žalobce dovolával toho, že jednal v krajní nouzi, neboť jím předjížděné vozidlo začalo při předjíždění zrychlovat.

[19] Podle § 24 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „přestupkový zákon“), *čin jinak trestný jako*

pokračování

přestupek není přestupkem, jestliže jím někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem. Podle § 24 odst. 2 téhož zákona nejde o krajní nouzi, jestliže toto nebezpečí bylo možno za daných okolností odvrátit jinak nebo následek tímto odvracením způsobený je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl-li ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet. K podmínkám vzniku stavu krajní nouze v oblasti přestupkového práva viz např. rozsudek NSS ze dne 23. 6. 2011, č. j. 5 As 10/2011-111.

[20] Žalobce argumentoval tím, že musel reagovat na zrychlení předjížděného vozidla, neboť se již blížil konec přerušované čáry. Tím, že na krátkém úseku výrazně zrychlil, se zachoval bezpečněji, než kdyby zpomalil a zařadil se zpět za předjížděné vozidlo. Tím by mohl naopak způsobit kolizi s vozidly jedoucími za předjížděným vozidlem anebo s případnými vozidly jedoucími v protisměru. Krajský soud k tomu v napadeném rozsudku uvedl, že „řidič vozidla má na rozhodnutí velice krátký časový úsek a záleží na něm, jak situaci vyhodnotí a pokud ji vyhodnotí jako krajní nouzi a dle ní se zachová, lze pak velice těžko mu vyčítat, jak se rozhodl situaci řešit, pokud neohrozí další účastníky silničního provozu. V této věci k ohrožení dalších účastníků silničního provozu však nedošlo (...)“.

[21] S citovanými závěry krajského soudu NSS nesouhlasí. Jak správně upozornil stěžovatel, žalobce nijak neprokázal, že by při předjíždění vznikla situace, kdy by bezprostředně hrozila kolize s protijedoucím vozidlem. Na snímcích založených ve správním spise není žádné vozidlo v protisměru vidět a i sám žalobce hovoří pouze o *případných* vozidlech jedoucích v protisměru. Ani v pruhu za předjížděným vozidlem zjevně nenastala dopravní situace znemožňující žalobci přerušení předjížděcího manévru a návrat zpět za vozidlo, které mělo tento manévr svým zrychlením zkomplikovat. Dle snímků z měření není prostor za tímto vozidlem například zaplněn kolonou jiných vozidel, v daném prostoru se nachází pouze jedno další vozidlo, a to ani ne bezprostředně za předjížděným vozidlem. NSS se proto ztotožňuje s hodnocením stěžovatele, že podmínky jednání v krajní nouzi nebyly splněny. Nebyla zřejmě splněna ani podmínka odvracení nebezpečí *přímo* hrozícího zájmu chráněnému zákonem. I kdyby ale byla splněna tato podmínka, pak žalobce zcela jistě nedodržel princip subsidiarity, tedy že nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem nebylo možné za daných okolností odvrátit jinak. Žalobce se totiž mohl zařadit zpět za předjížděné vozidlo, další zvýšení rychlosti nebylo jediným možným řešením situace (byť bylo možná z pohledu žalobce tím nejpohodlnějším). Není tak vůbec podstatné, zda žalobce svým postupem ohrozil další účastníky silničního provozu, jak argumentuje krajský soud (obdobně viz rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28. 6. 2019, č. j. 54 A 14/2018-25).

III. Závěr a náklady řízení

[22] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, a proto rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu zde uvedeným (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3, věta první, s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. ledna 2024

JUDr. Radan Malík
předseda senátu